

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 08/09/2026

Αρ. Πρωτ.: 33020

Ταχ. Δ/ση: Αριστοτέλους 17
Τ.Κ.: 10433 Αθήνα
Τηλέφωνο: 2132161426, 2132161433
2132161428, 2132161429
E-mail: tke@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ: ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερώτηση Βουλευτών

Σε απάντηση της με αρ. **6871/10.07.2026** ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τους κ.κ. Βουλευτές Παναγιωτόπουλο Ανδρέα, Ακρίτα Έλενα, Βέττα Καλλιόπη, Γαβρήλο Γεώργιο, Καλαματιανό Διονύσιο, Μεικόπουλο Αλέξανδρο, Μπάρκα Κωνσταντίνο, Παπαηλιού Γεώργιο, Τσαπανίδου Πόπη και Ψυχογιό Γεώργιο, με θέμα: «Διεθνής ανησυχία για την αποδυνάμωση των θεραπευτικών κοινοτήτων και στεγνών προγραμμάτων μετά την ίδρυση του ΕΟΠΑΕ», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Ο Οργανισμός αναγνωρίζει το κύρος και το διεθνή ρόλο της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Θεραπευτικών Κοινοτήτων και αντιμετωπίζει με τον προσήκοντα σεβασμό κάθε ανησυχία που διατυπώνεται για το μοντέλο της Θεραπευτικής Κοινότητας. Οφείλει, ωστόσο, να επισημάνει ότι οι διατυπούμενες αιτιάσεις (τόσο στην επιστολή όσο και στην Αναφορά) ερείδονται σε εσφαλμένη αντίληψη του περιεχομένου της μεταρρύθμισης.

Σταθερή μέριμνα και πάγια προτεραιότητα του Ε.Ο.Π.Α.Ε. αποτελεί η βέλτιστη δυνατή, εξατομικευμένη παροχή υπηρεσιών προς κάθε άνθρωπο που αντιμετωπίζει πρόβλημα

εξάρτησης. Υπό το πρίσμα αυτό, και μόνον, σχεδιάστηκε και υλοποιείται η ενοποίηση των φορέων απεξάρτησης.

Αρχικώς, επί της αιτιάσεως περί «υποβάθμισης» και «αποδυνάμωσης της ταυτότητας» των Θεραπευτικών Κοινοτήτων:

Ο Ε.Ο.Π.Α.Ε. διατηρεί και υποστηρίζει το θεραπευτικό συνεχές, καθώς και όλες τις επιστημονικά τεκμηριωμένες θεραπευτικές προσεγγίσεις που εφαρμόζονταν από τους φορείς που εντάχθηκαν σε αυτόν. Η ενοποίηση των φορέων απεξάρτησης δεν συνεπάγεται την «αποψίλωση της στεγνής θεραπείας» ή την αλλοίωση της θεραπευτικής τους ταυτότητας.

Αντιθέτως, διασφαλίζει την απρόσκοπτη πρόσβαση των ωφελουμένων σε ένα ολοκληρωμένο δίκτυο υπηρεσιών, προτάσσει τη διαλειτουργικότητα, ενισχύει την άμεση συνεργασία και διασύνδεση των δομών, διευρύνει τις δυνατότητες παραπομπής και θεραπευτικής συνέχειας σε όλη τη χώρα και επιτρέπει την κάλυψη αναγκών που στο παρελθόν δεν εξυπηρετούνταν επαρκώς.

Ως εκ τούτου, οι Θεραπευτικές Κοινότητες εξακολουθούν να λειτουργούν ως διακριτές θεραπευτικές δομές εντός του ενιαίου οργανωτικού σχήματος του Ε.Ο.Π.Α.Ε., με βάση τις αρχές, τη μεθοδολογία και τα θεραπευτικά χαρακτηριστικά που διέπουν διαχρονικά το συγκεκριμένο μοντέλο παρέμβασης, ενώ παράλληλα επωφελούνται από τα πλεονεκτήματα ενός ενιαίου, συντονισμένου και διαλειτουργικού συστήματος παροχής υπηρεσιών αντιμετώπισης των εξαρτήσεων. Η ένταξη σε ενιαίο οργανωτικό σχήμα δεν συνιστά, κατά λογική και θεσμική ακολουθία, αλλοίωση θεραπευτικού μοντέλου· η οργανωτική δομή ενός φορέα και η θεραπευτική μεθοδολογία των επιμέρους προγραμμάτων του αποτελούν διακριτά μεγέθη.

Επί της αιτιάσεως περί περιορισμού της αυτοβοήθειας, της αυτοδιαχείρισης και της συμμετοχής των μελών, των αποφοίτων και των οικογενειών, λεκτέα είναι τα ακόλουθα:

Οι θεμελιώδεις αρχές του μοντέλου (η αυτοβοήθεια, η αλληλοβοήθεια, η κοινή ευθύνη και η ενεργός συμμετοχή των μελών σε όλες τις πτυχές της θεραπευτικής

διαδικασίας) παραμένουν στο ακέραιο και συνιστούν, κατά τα ανωτέρω, το ίδιο το περιεχόμενο της θεραπευτικής μεθοδολογίας που ο Οργανισμός διατηρεί αναλλοίωτο. Ουδεμία ρύθμιση περιορίζει τη διαχείριση των Κοινοτήτων, τη συμμετοχή των μελών, τη συμβολή των αποφοίτων ως ειδικών θεραπειών ή την εμπλοκή των οικογενειών στη διαδικασία απεξάρτησης.

Ομοίως, ο Οργανισμός υιοθετεί πλήρως την αντίληψη ότι η απεξάρτηση δεν εξαντλείται στην αποχή από τη χρήση, αλλά συνιστά ανάπτυξη προσωπικής ευθύνης, κοινωνικής λειτουργικότητας και μιας ζωής με νόημα και αξίες. Η αντίληψη αυτή αποτυπώνεται θεσμικά στη διατήρηση ολόκληρου του θεραπευτικού συνεχούς (Συμβουλευτική - Θεραπεία - Κοινωνική Επανένταξη), το οποίο ουδόλως κατακερματίζεται· τουναντίον, ενισχύεται μέσω της διασύνδεσης των δομών και της δυνατότητας αδιάλειπτης μετάβασης του ωφελουμένου από το ένα στάδιο στο επόμενο.

Επί της αιτιάσεως περί περιορισμού της επιστημονικής και θεραπευτικής αυτονομίας:

Η επιστημονική και θεραπευτική αυτοτέλεια των θεραπευτικών ομάδων διατηρείται στο έπακρο: οι θεραπευτικές αποφάσεις, συμπεριλαμβανομένων και των εισαγωγών, λαμβάνονται από τις ίδιες τις θεραπευτικές ομάδες, με σαφώς επιστημονικά κριτήρια, και δεν υποκαθίστανται από διοικητικές ή συγκεντρωτικές αποφάσεις. Για τον λόγο αυτό οι θεραπευτικές ομάδες είναι διεπιστημονικές ομάδες, με την συμμετοχή όλων των επιστημονικών ειδικοτήτων, όπως ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, νοσηλεύτες, θεραπευτές, ειδικοί θεραπευτές κ.α.

Η απόφαση ένταξης σε Θεραπευτική Κοινότητα (Θ.Κ.) λαμβάνεται από τις κατά τόπον υπηρεσίες, ήτοι από την κατά τόπο «πύλη εισόδου», σε συνεργασία με την οικεία Θεραπευτική Κοινότητα. Η αρμόδια Διεύθυνση λειτουργεί αμιγώς εποπτικά και μόνον εφόσον της ζητηθεί, η δε Διοίκηση του Οργανισμού ουδέποτε εμπλέκεται στις εισαγωγές, καθώς η ίδια η διαδικασία είναι ξεκάθαρα θεραπευτική.

Η άσκηση της προβλεπόμενης εκ του νόμου εποπτείας εκ μέρους των αρμοδίων οργάνων του Οργανισμού, σε όποιες περιπτώσεις κρίνεται σκόπιμο, συνιστά νόμιμη και επιβεβλημένη άσκηση της θεσμικής του ευθύνης, με αποκλειστικό σκοπό τη

διασφάλιση της ποιότητας και της συνέχειας των παρεχόμενων υπηρεσιών, και ουδόλως ταυτίζεται με «υπερσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων» ή με υποκατάσταση της θεραπευτικής κρίσης της διεπιστημονικής θεραπευτικής ομάδας.

Επί της αιτιάσεως περί «εμφανούς έλλειψης ουσιαστικής διαβούλευσης»:

Η σύσταση και η λειτουργία του Ε.Ο.Π.Α.Ε. θεσπίστηκαν με τυπικό νόμο (ν. 5129/2024), κατόπιν της προβλεπόμενης κοινοβουλευτικής διαδικασίας και της δημόσιας διαβούλευσης που προηγείται αυτής, με δυνατότητα υποβολής παρατηρήσεων από κάθε ενδιαφερόμενο φορέα, επιστημονική ένωση ή πολίτη.

Ο Οργανισμός, εξάλλου, διατηρεί θεσμοθετημένα όργανα και διαύλους επιστημονικού διαλόγου και συνεργασίας με το προσωπικό και τους εμπλεκόμενους φορείς, και παραμένει σε συνεχή επικοινωνία με τις θεραπευτικές ομάδες. Τυχόν ζητήματα εργασιακών σχέσεων αντιμετωπίζονται αποκλειστικά μέσω των προβλεπόμενων θεσμικών και υπηρεσιακών διαύλων.

Ο Ε.Ο.Π.Α.Ε., εκτιμά ότι οι διατυπωθείσες ανησυχίες της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Θεραπευτικών Κοινοτήτων οφείλονται σε ελλιπή ενημέρωση περί του πραγματικού περιεχομένου της μεταρρύθμισης. Ουδέποτε ετέθη κάποιο σχετικό ερώτημα από την Παγκόσμια Ομοσπονδία Θεραπευτικών Κοινοτήτων προς τον Οργανισμό για την λειτουργία των θεραπευτικών κοινοτήτων, ουδέποτε επισκέφτηκε κάποιος τις υπηρεσίες του Οργανισμού, παρότι ο Γενικός Διευθυντής της Ομοσπονδίας είναι Έλληνας, και μάλιστα ήταν πρώην εργαζόμενος στο πρώην ΚΕΘΕΑ και δη σε θεραπευτική κοινότητα, αλλά αποχώρησε πριν την εφαρμογή του νόμου 5129/2024.

Επιπλέον ενδεικτικό είναι ότι ανατρέχοντας στον επίσημο ιστότοπο της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Θεραπευτικών Κοινοτήτων, δεν βλέπουμε καμία άλλη παρόμοια κίνηση αναφοράς «προβληματικών» καταστάσεων σε άλλες χώρες, παρά μόνο στην Ελλάδα!!! Μπορεί να είναι τυχαίο το γεγονός, αλλά δεν μπορεί να μην υπάρχει καμία άλλη αναφορά σε κανένα άλλο θεραπευτικό πλαίσιο, καμίας άλλης χώρας.

Επιπρόσθετα δεν είναι εμφανής η συσχέτιση των ελληνικών θεραπευτικών κοινοτήτων ως μέλη της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Θεραπευτικών Κοινοτήτων, όπως φαίνονται ότι είναι μέλη της Ομοσπονδίας θεραπευτικές κοινότητες άλλων χωρών.

Ουδενμία αναφορά στον επίσημο ιστότοπο ότι το πρώην ΚΕΘΕΑ ήταν μέλος της Ομοσπονδίας!!!

Επί της αιτιάσεως περί «εκτεταμένων μετακινήσεων προσωπικού» και διατάραξης της θεραπευτικής συνέχειας:

Η στελέχωση των υπηρεσιών του Οργανισμού διενεργείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας περί προσωπικού των φορέων του δημοσίου τομέα και με αποκλειστικό γνώμονα την κάλυψη των υπηρεσιακών και, πρωτίστως, των θεραπευτικών αναγκών των δομών. Η ενοποίηση, μάλιστα, επιτρέπει την ορθολογικότερη κατανομή του εξειδικευμένου προσωπικού και την κάλυψη κενών σε δομές που, υπό το προηγούμενο καθεστώς, υπολειπουργούσαν.

Η θεραπευτική συνέχεια των ωφελουμένων ουδόλως διαταράσσεται· αντιθέτως, ενισχύεται θεσμικά μέσω της δυνατότητας παραπομπής σε οποιαδήποτε Θεραπευτική Κοινότητα της χώρας, της λειτουργίας Μονάδων Σωματικής Αποτοξίνωσης που καλύπτουν προϋφιστάμενο κενό στην αλυσίδα φροντίδας, καθώς και των Μονάδων Εξωτερικής Παρακολούθησης και Διπλής Διάγνωσης, οι οποίες εξασφαλίζουν αδιάλειπτη υποστήριξη του ωφελουμένου καθ' όλη τη θεραπευτική του διαδρομή.

Επιπλέον στο πλαίσιο της ενίσχυσης του επιστημονικού και θεραπευτικού έργου, το Υπουργείο Υγείας από την έναρξη λειτουργίας του ΕΟΠΑΕ την 1/2/2025 ως σήμερα έχει προβεί στην έγκριση 690 θέσεων επιστημονικών και διοικητικών στελεχών, ώστε να συμπληρωθούν τα όποια κενά και ελλείψεις, εκ των οποίων οι 542 θέσεις αφορούν επιστημονικό θεραπευτικό προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων, ενδεικτικά 64 ιατροί, 125 ψυχολόγοι, 138 κοινωνικοί λειτουργοί και 132 νοσηλευτές και άλλες ειδικότητες, ενώ 148 θέσεις αφορούσαν διοικητικά στελέχη. Επισημαίνεται ότι το πρώην ΚΕΘΕΑ, το οποίο εντάχθηκε στον ΕΟΠΑΕ, συνολικά και πανελλαδικά στη στελέχωσή του ως προς όλες τις ειδικότητες (θεραπευτικό και διοικητικό προσωπικό) απαριθμούσε 618 στελέχη την 1/2/2025 κατά την έναρξη του ΕΟΠΑΕ. Τα επιστημονικά στελέχη συμπληρώνουν τις θεραπευτικές ομάδες και παρέχονται σαφώς ποιοτικές και με πλήρη πλέον κάλυψη των θεραπευτικών αναγκών των ωφελουμένων όλων των

δομών, και δη των θεραπευτικών κοινοτήτων. Από τους 690 νέα επιστημονικά στελέχη, η πλειονότητα αυτών, περί το 80% εργάζεται στα λεγόμενα «στεγνά» προγράμματα, συμπληρώνοντας το στελεχιακό δυναμικό που ήδη υπήρχε. Ουσιαστικά γίνεται λόγος για ενδεδειγμένη και συστηματική ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού των «στεγνών» θεραπευτικών προγραμμάτων.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι οι αιτιάσεις περί «υποβάθμισης» της λειτουργίας των Θεραπευτικών Κοινοτήτων είναι πλήρως αβάσιμες. Οι Θεραπευτικές Κοινότητες της Ελλάδας εξακολουθούν να αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο αντιμετώπισης των εξαρτήσεων, οι δε θεμελιώδεις αξίες και οργανωτικές αρχές τους διαφυλάσσονται πλήρως εντός του Ε.Ο.Π.Α.Ε.

Ο Οργανισμός παραμένει προσηλωμένος στη βέλτιστη δυνατή, εξατομικευμένη παροχή υπηρεσιών προς κάθε άνθρωπο που αντιμετωπίζει πρόβλημα εξάρτησης, καθώς και στη διαρκή ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του θεραπευτικού του έργου, και παραμένει στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω ενημέρωση ή διευκρίνιση.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Βουλευτή κ. Παναγιωτόπουλο Α., κα Ακρίτα Έ., κα Βέττα Κ., κ. Γαβρήλο Γ., κ. Καλαματιανό Δ., κ. Μεϊκόπουλο Α., κ. Μάρκα Κ., κ. Παπαηλιού Γ., κα Τσαπανίδου Π., κ. Ψυχογιό Γ.

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ:

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Αναπλ. Υπουργού
3. Γρ. Υφυπουργού
4. Γρ. Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων **ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**